

ואילו השלישי לטומאה [שנטמא משני לטומאה] בלבד, הוא שטמא בתרומה.

ט. וכן יש חומר בקודש, לענין נגיעה.

שבתרומה [גירסת הטו"א], אם נטמאת אחת מידי טומאה דרבנן המטמאת את הידים לבדן, הרי חברתה, היד השניה שלא נטמאה, טהורה, ואינה פוסלת את התרומה.

ואילו לקודש — מטביל שתיהן! ואם לא הטביל את שתיהן, נגיעת כל אחת מהן מטמאה את הקודש.

כיון שהיד מטמאת את חברתה⁽¹⁴⁾ לקודש, אבל לא לתרומה.

י. אוכלין [מותר לאכול] אוכלים נגובין [שלא הוכשרו מעולם לקבל טומאה על ידי נתינת מים], בידי מסואבות [ידי שנטמאו בטומאה המטמאת את הידים, שהן שני לטומאה, וכמבואר בפרק הקודם] רק באכילת תרומה, הואיל ולא הוכשר האוכל לקבל טומאה.

אבל לא בקודש.

יא. האונן, שמת לו מת באותו היום, ואף כא-א

מלאכתם התיז עליו עם הארץ רוק, שהוא מטמא כרוקו של זב, ועדיין לח היה הרוק כשנגמרה מלאכתו של הכלי, וטימא אז הרוק הלח את הכלי.

וחשש זה הוא רק ביחס לקודש, אבל לא לתרומה.

ז. הכלי שיש בו חתיכות הרבה, הרי הכלי מצרף את מה שבתוכו לעשותם כאילו היו חתיכה אחת, שאם נגע טמא באחת מהן הרי זה טימא את כולן. ודבר זה נוהג רק בחתיכות של קודש [גירסת הטו"א].

ונחלקו בגמרא רבי יוחנן ורבי חנין אם דין זה הוא מן התורה או שהוא רק מעלה מדרבנן.

אבל לא בתרומה!

שאם נגע אב הטומאה בחתיכה אחת של תרומה שבכלי, נעשית החתיכה הראשונה ראשון לטומאה, וזו שנגעה בראשונה נעשית שני לטומאה, והשלישית נעשית שלישי לטומאה, והשאר טהורות שאין לתרומה אלא שלישי ולא יותר [רש"י].⁽¹³⁾

ח. הרביעי לטומאה בקודש [חתיכת קודש שנגעה בשלישי לטומאה] הרי הוא פכול.

הראשונות נזכרת הקולא בתרומה קודם החומר שבקודש, ואילו במעלות אחרונות הוא בהיפוך, ראה שם.

13. הרש"ש דקדק מלשונו של רש"י, שאין הכלי מצרף לקודש אלא כשנגעו החתיכות זו בזו. ותמה על זה, שהרי במנחות כד א מבואר שאין צריך שיגעו זה בזה. וכן משמע מלשונו שהכלי מצרף רק כשנגע בו אב הטומאה, ותמה אף על

זה.

ותירץ בדרך אפשר, כי באמת לגבי קודש אין צריך שיגעו זה בזה, ואין צריך שיהא הנוגע אב הטומאה. ורק לרבנות של תרומה נקט רש"י באופן הזה, כדי ללמד שאפילו הכי אין נטמאות כולן.

14. משנגעה היד הטמאה בטהורה. והתוס' בדף כד א ד"ה בחיבורין כתבו, שאפילו אם לא נגעה